

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 371. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357492576/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

til et evigt Forbund mellem Hjerterne. — Republikken, paastaar han, har kun Ungdommens Fordom for sig; den gifte Mand fordrer Orden, Sikkerhed, Ro, ønsker at leve i en Familie, i et regelret Husvæsen og et «ægte Monarki». «For en Forfatning kan man kun interessere sig som for et Bogstav. Hvor ganske anderledes, naar Loven er Udtryk for en elsket, højagtet Persons Vilje. Man tør paa ingen Maade opfatte Monarken som den første Embedsmand. Han er ikke Borger, derfor heller ikke Embedsmand. Kongen er et til jordisk Skæbne ophøjet Menneske.»

Sammenligner man med saadanne Udtalelser de Digte af Shelley, hvortil Tyranniet i hans Fædreland foranledigede ham, ligesom dem, i hvilke han forherliger de italienske Revolutioner og Grækenlands Frihedskrig, saa har man den skarpest tænkelige Modsætning. Og man træffer den udpræget paa næsten alle Punkter: Novalis priser Sygdommen. Shelley siger: Det er vist, at Visdom er uforenelig med Sygdom, og at under Jordklimaternes nuværende Tilstand Sundhed i Ordets sande og omfattende Mening ligger udenfor det civiliserede Menneskes Række-Evne.

Novalis siger: «Vi tænker os Gud personlig, som vi tænker os selv personlige. Gud er netop ligesaa personlig og individuel som vi.» — Shelley siger: «Der gives ingen Gud. Denne Fornægtelse gælder dog kun en skabende Guddom. Formodningen om en Verdensaltet gennemtrængende og ligesom Altet evig Aand er uanfægtet deraf . . . Det er umuligt at tro, at den Aand, der gennemtrænger Universet, avlede en Søn med en jødisk Kvinde eller vrededes over Følgerne af en Nødvendighed, der er enstydig med ham selv. Den hele jammerlige Fabel om Djævelen, om Eva og om en Midler tilligemed Jødegudens barnagtige Foruvmølsler er uforenelige med Astronomien. Hans Hænders Værk har aflagt Vidnesbyrd imod ham.»

Novalis priser Præstevælden og lovsynger Jesuiterne. Shelley siger: «Under mange Elendighedens og Mørkets Aarhundreder fandt Bibelens Lære ubetinget Tiltro; men endelig opstod Mænd, som fik Mistanke om, at den var Fabel og Løgn, og at Jesus langt fra at være en Gud kun havde været et Menneske som de selv. Men en talrig Klasse Mennesker, som drog og endnu bestandig drager umaadelig Vinding af hin Mening som herskende Folketro, sagde Mængden, at hvis den ikke troede paa Bibelen, vilde den blive evig fordømt, og gav sig til at brænde, fængsle og forgive alle fordømsfrie og alene staaende Forskere, der nu